

bet mig, at haabe Begyndelses- og Slutningsgagerne vare temmelig høie. Jeg vilde foretrække, at der blev begyndt med 600 Rbd. med et aarligt Tillæg af 50 Rbd. indtil 2000 Rbd., hvilket vistnok er en meget anstændig Løn for geistlige Mænd, der rofes for at offere sig for Kirkens Tjeneste; men jeg skal ikke foregribe det store Spørgsmaal, om hvem der eier Kirkegodsset, Tienderne og Præstegaardsavlingerne. Kun saa Meget troer jeg at turde forudsætte, at Staten har Ret til at bestyre dette Kirkegods, naar Overskuddet af samme anvendes udelukkende til det saakaldte Kirke- og Skolevæsen. Derved vil der vel ikke strax indvindes nogen stor Besparelse, men jeg er overbevist om, at efterhaanden bethdelige Summer kunne sættes til Kirkebestyrelsens Raadighed, saa at mange af de Udgifter, der nu paahviler Staten, ville kunne afholdes deraf, s. Ex. de 38,000 Rbd. til den overordnede Kirkebestyrelses Contoirhold o. s. v., de 20,000 Rbd. under § 21, som Tillæg til Embeder, der ere mindre godt lønne, endvidere de bethdelige Bidrag, der deels som Laan, deels umiddelbaet tilflyde Kirkebygningerne, s. Ex. Udgifterne ved Kallundborgs og Maribo Kirker, Nephjavik Domkirke, Strøms Kirke og forskjellige Præstegaarde. Jeg vilde finde det hensigtsmæssigt, om alle Udgifter til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet kunde afholdes af det eventuelle Overskud, som Kirkegodsset vilde frembringe, og af Sorø Academies Midler, hvad Skolevæsenet angaaer. Ved Grønland staaer Missionsvæsenet opført med et Tilskud fra Staten af den meget bestedne Sum 470 Rbd., men det viser sig da, at Udgifterne have været 35,000 Rbd., og at der er en Underbalance af 12,000 Rbd., hvilken foreslaaes tagen af det ostindiste Missionssejlskabs Capitaler. Den grønlandste Mission er tidligere bragt paa Bane her, og jeg skal ikke dvæle videre derved, men kun udtale, at jeg betragter det som feilagtigt, at Staten i mindste Maade befatter sig med denne Sag. Jeg vilde ønske, at Staten vilde tage mod et Tilbud, der, saavidt jeg veed, tidligere er kommet fra det danske Missionssejlskab, at det vilde overtage Missionsagen, men vel at mærke, vilde det neppe gjøre det, saafremt man ventede, saalænge til hele det ostindiste

Missionssejlskabs Capitaler ere forbrugte. Der fremkom skarpe Ytringer om den Maade, hvorpaa Missionen i Grønland drives fra Statens Side, og jeg maa ogsaa sige, at Staten har ikke og kan ikke have Garanti for, at de Mænd, der sendes op som Missionairer, virkelig have indre Kald til den Gjerning, saalænge der er det Voksemiddel, at de ved Hjemkomsten skulle have en vis Forret til Afgang til Embeder. Jeg vil ikke kaste nogen Skygge paa de maastee meget hæderlige Mænd, der nu særdes under denne vanskelige Gjerning, men jeg skal dog tillade mig at sige, at jeg veed, at det har ikke saa lidet Betydning for Enkelte, at der tilbydes en saadan bedre Udsigt ved deres Hjemkomst. Jeg tør sige om en Enkelt, at jeg samme Dag, han var viet til denne Gjerning, var sammen med ham, og han erklærede, at det ikke var for de raadne Grønlanderes Styk, at han tog derop, men fordi han, naar han kom tilbage, kunde faae, hvilket som helst Embede han vilde pege paa. Jeg fremhæver netop dette enkelte Punkt, for ikke at kaste nogen Skygge paa den grønlandste Mission i Almindelighed. Det er en Sag, som jeg vilde ønske, at Staten ikke vilde befatte sig med. En anden Sag er det, hvorvidt den grønlandste Mission er betimelig eller ikke; derpaa vil jeg ikke indlade mig. — Der blev af et Par andre Talere igaar fremhævet, at det var ønskeligt, at Kirkeministeren havde forlangt noget Mere til de saakaldte Bondehøiskoler. Denne Anstuelse kan jeg ikke fuldkomment tiltræde. Det kunde synes besynderligt, da Alle ere enige om, at det er en god Sag, der derved fremmes, men ligesaa taknemmelig jeg er Staten for den Understøttelse, den tidligere har ladet tilflyde dem og fremdeles agter at hde dem, saa meente jeg, at man godt kunde blive staaende derved; thi med en saadan Understøttelse følger ogsaa gjerne en vis Control, et vist Tilsyn, der mange Gange er hemmende for den frie Udvikling, som disse Bondehøiskoler maae gaae imøde, isald de virkelig skulle blive til Betsignelse for Landet. Det gaaer med dette som med saa mange andre Ting, at det er naturligt, at Staten i Begyndelsen tager Sagen i sin Haand og understøtter den, indtil Interessen er vaft for den; men naar denne er vaft, naar Folket er blevet sig